

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
НАЦИОНАЛНО ПРОЛЕТНО СЪСТЕЗАНИЕ ПО ФИЗИКА
8 – 10 март 2024 г., Кърджали
Тема за 10. клас (четвърта състезателна група)

Задача 1. Скиор

Скиор се спуска по идеално гладка наклонена рампа, сключваща ъгъл 30° с хоризонта, имаща дължина $L = 50$ m и после продължава да се хлъзга по хоризонтална равнина. Коефициентът на триене на скиора с хоризонталната равнина е $k = 0,2$. Земното ускорение е $g = 10$ m/s².

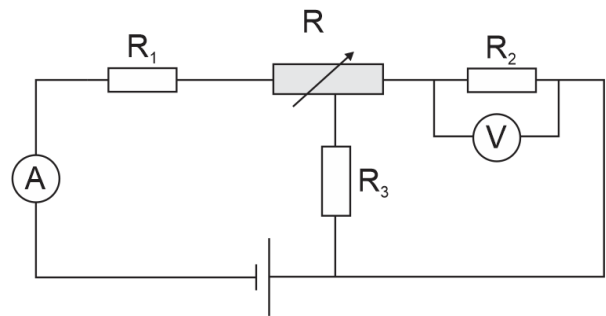
А) Определете разстоянието s и времето t , за което скиорът ще се движи по хоризонталната равнина. [4,5 т]

Б) Определете времето, за което скиорът се е движил по рампата. [1,5 т]

В) На разстояние x по хоризонталната рампа има отклонение за по-опитните скиори, което „изхвърля“ право нагоре скиора, като времето, за което скиорът е във въздуха, е $t = 3$ s. Определете разстоянието x и височината h , която достига скиорът. Собствената височина на отклонението се пренебрегва. [4 т]

Задача 2. Реостат

Реостатът представлява резистор с три изхода и променливо съпротивление. Най-често е проводник с голяма дължина, навит около цилиндър, като „средният“ изход е допрян на този цилиндър и може да бъде преместван. Общото съпротивление на реостата остава едно и също, а свързването на някой край на реостата със средния може да бъде променяно от нула до максималното съпротивление.

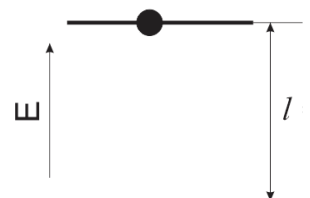
Такъв реостат е свързан, както е показано на схемата. Напрежението на батерията е $U = 24$ V. Средният край на реостата е свързан към съпротивлението R_3 . Стойностите на съпротивленията са съответно $R_1 = 20$ Ω , $R_2 = 15$ Ω , $R_3 = 30$ Ω , а общото съпротивление на реостата е $R = 60$ Ω .

А) Ако показанието на амперметъра $I = 0,436$ A, определете каква част от реостата е свързана преди и след средния край. [7 т]

Б) Реостатът е обърнат (началото и края са разменени), без да се променя положението на средния край. Определете какви ще бъдат показанията на волтметъра и амперметъра в този случай. [3 т]

Задача 3. Заредена сфера в поле

Заредено топче с маса $m = 0,1$ g пада в еднородно електрично поле с напрежение $U = 200$ V между две хоризонтални метални плочи на разстояние l , тръгвайки с нулева скорост от горната плоча, както е показано на фигурата. Крайната скорост на топчето е $v_1 = 5$ m/s. Ако сменим знака на заряда, но запазим големината му, то крайната скорост ще бъде $v_2 = 2,24$ m/s. Земното ускорение е $g = 10$ m/s².

А) Определете големината на заряда q и височината l . [6 т]

Б) С каква скорост v_3 зарядът ще достигне долната плоча при изключено напрежение? [2 т]

В) Какво напрежение U' трябва да се подаде между плочите, така че зарядът да „виси“ неподвижен между тях? [2 т]